

Musikalische Haus- und Lebensregeln

Συμβουλές σε Νέους Μουσικούς

Robert Schumann

Οι μουσικές συμβουλές που ακολουθούν γράφτηκαν από τον Schumann για να συνοδεύσουν την γνωστή κι αγαπημένη συλλογή κομματιών για πιάνο “Album für die Jugend”. Ενώ βρέθηκαν με το χειρόγραφο του έργου τυπώθηκαν μόνο στην δεύτερη έκδοσή του. Σπανίως ανατυπώνονται σε σημερινές εκδόσεις αν και θεωρώ ότι είναι εξίσου σημαντικές με τα ίδια τα κομμάτια. Ο πρωτότυπος τίτλος των Συμβουλών είναι “Musikalische Haus- und Lebensregeln”, ο H.H Pierson τον μετέφρασε στην αγγλική “Advice to Young Musicians” και ο Paul Merrick “Musical Rules of Home and in Life”. Μετέφρασα - ελεύθερα και ενίοτε όχι πετυχημένα μιας και δεν είμαι επαγγελματίας - από την αγγλική μετάφραση του γερμανικού πρωτότυπου του Paul Merrick. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στην Urtext έκδοση του Άλμπουμ ο Liszt μετέφρασε του κανόνες στα γαλλικά. Κατωτέρω παρέχω τους δεσμούς για να ανατρέξει όποιος επιθυμεί στο πρωτότυπο.

Σε αυτούς τους Κανόνες / Συμβουλές δεν θα βρει σοφά αποφθέγματα μόνον ο νεαρός πιανίστας, αλλά και ο επαγγελματίας και ο συνθέτης, ο κάθε μουσικός γενικότερα. Οι Συμβουλές πολλές φορές, και με την Ξεν διατύπωσή τους, υπερβαίνουν τις απλές συμβουλές μελέτης, και γίνονται καλλιτεχνική ηθική, στάση ζωής. Μαθαίνουμε επίσης αρκετά για τον ίδιο τον Schumann, για τον τρόπο που σκεφτόταν κι αντιμετώπιζε την Τέχνη.

Μπορείτε να κατεβάσετε από το ISMLP το [γερμανικό](#) πρωτότυπο (πλήρης πρώτη έκδοση) και την [αγγλική](#) μετάφραση των συμβουλών.

1. Η καλλιέργεια των ακουστικών δεξιοτήτων είναι εξαιρετικά σημαντική. Μάθε να αναγνωρίζεις κλίμακες και φθόγγους. Να είσαι ικανός να αναγνωρίζεις τον φθόγγο που παράγει ένα τζάμι που τρίζει, ο κούκος του ρολογιού, ένα κουδούνι...
2. Να είσαι εξαιρετικά επιμελής στην μελέτη κλιμάκων και άλλων δακτυλικών ασκήσεων. Πολλοί θεωρούν εντούτοις ότι η συνεχής μελέτη τεχνικών ασκήσεων θα τους καταστήσει ικανούς να μπορούν να παίξουν τα πάντα. Είναι σαν να προσπαθείς να πεις την ΑΒ κάθε μέρα όλο και πιο γρήγορα. Χρησιμοποίησε τον χρόνο σου καλύτερα.
3. Έχει εφευρεθεί το λεγόμενο “σιωπηλό κλαβιέ”. Δοκίμασέ το για λίγο και θα δεις ότι δεν έχει αποτέλεσμα. Ο μουγγός δεν μπορεί να σε μάθει να μιλάς.
4. Να κρατάς αυστηρά το tempo όταν παίζεις. Το παίξιμο μερικών βιρτουόζων μοιάζει με το περπάτημα μεθυσμένου. Μην αντιγράψεις τέτοιο παίξιμο.
5. Μάθε από νωρίς τους βασικούς κανόνες της Αρμονίας.
6. Μην σε φοβίζουν λέξεις όπως Θεωρία, Ενάριθμο Βάσιμο, Αντίστιξη κλπ. Μπορούν να γίνουν φίλοι σου αν τους προσεγγίσεις με φιλικό τρόπο.
7. Ποτέ μην παίζεις χωρίς πλήρη συγκέντρωση και μην σταματάς στο μέσον ενός κομματιού.
8. Το να επιβραδύνεις ή να επιταχύνεις το tempo είναι πολύ σοβαρό λάθος.
9. Να παίζεις ευκολότερα του επιπέδου σου κομμάτια σωστά και όμορφα, αυτό είναι χρησιμότερο από μια μέτρια εκτέλεση ενός δύσκολου κομματιού.
10. Ποτέ μην παίζεις σε ένα ξεκούρδιστο όργανο.
11. Δεν πρέπει να παίζεις μόνο τα κομμάτια σου στο πιάνο, αλλά και να είσαι ικανός να τα τραγουδάς χωρίς την βοήθειά του. Εξάσκησε τη φαντασία σου να αναπαράγει όχι μόνον την μελωδία μιας σύνθεσης, αλλά και την αρμονία που την συνοδεύει.

12. Ακόμη κι αν δεν έχεις καλή φωνή προσπάθησε να τραγουδάς χωρίς την βοήθεια οργάνου, έτσι θα βελτιώσεις την μουσική ακοή σου. Αν από την άλλη έχεις μια όμορφη φωνή, δες το σαν δώρο από τον Θεό και μην χάσεις την ευκαιρία να την καλλιεργήσεις.
13. Πρέπει να φτάσεις στο σημείο να καταλαβαίνεις την μουσική απλά κοιτάζοντάς την στο χαρτί.
14. Όταν παίζεις μην σε απασχολεί το ποιος μπορεί να σε ακούει.
15. Πάντα να παίζεις όμως σαν να σε ακούει ένας Μεγάλος Δάσκαλος.
16. Αν πρόκειται να παίζεις μια σύνθεση prima vista, ρίξε πρώτα μια προσεκτική ματιά σε όλη την παρτιτούρα.
17. Αν έχεις τελειώσει την καθημερινή μελέτη σου και αισθάνεσαι κουρασμένος μην πιέσεις τον εαυτό σου να συνεχίσει. Είναι καλύτερα να ξεκουραστείς παρά να συνεχίσεις να δουλεύεις χωρίς ευχαρίστηση και ενθουσιασμό.
18. Σαν ενήλικας, μην παίζεις κομμάτια που είναι απλά στη μόδα. Ο χρόνος είναι πολύτιμος. Θα χρειαζόσουν εκατό ζωές για να παίζεις όλα τα κομμάτια που αξίζει να παιχθούν.
19. Τα παιδιά δεν θα έχουν καλή υγεία σαν ενήλικες αν τρώνε γλυκά, κέικ και παγωτά. Το ίδιο συμβαίνει και με την πνευματική τροφή, πρέπει να είναι πλήρης και υγιεινή. Μια τέτοια τροφή παρέχουν οι Μεγάλοι Δάσκαλοι.
20. Η τεχνική επιδεξιότητα έχει αξία μόνον όταν υπηρετεί έναν υψηλότερο σκοπό.
21. Δεν πρέπει να προάγεις κακές συνθέσεις, αντίθετα πρέπει να καταβάλλεις κάθε προσπάθεια να μην παιχθούν.
22. Δεν πρέπει να παίζεις κακές συνθέσεις, ούτε καν πρέπει να τις ακούς εκτός κι αν είσαι υποχρεωμένος.
23. Μην αναπτύξεις τεχνική bravura παιξίματος. Να προσπαθείς να αναδείξεις αυτό που ο συνθέτης είχε κατά νου και τίποτα περισσότερο, οτιδήποτε πέραν τούτου είναι καρικατούρα.
24. Είναι βδελυρό να προσθέσεις, να αφαιρέσεις ή να καλλωπίσεις μια σύνθεση ενός καλού συνθέτη. Είναι η μεγαλύτερη προσβολή στην Τέχνη.
25. Θα γλιτώσεις χρόνο αν συμβουλευέσαι τους μεγαλύτερους και πιο έμπειρους για το πια κομμάτια πρέπει να επιλέξεις να μελετήσεις.
26. Πρέπει να αποκτήσεις μια βαθιά και πλήρη γνώση των σημαντικότερων έργων των μεγάλων δασκάλων.
27. Μην σε παρασύρει το χειροκρότημα που απολαμβάνουν οι αποκαλούμενοι βιρτουόζοι. Περισσότερη αξία να έχει για σένα η εκτίμηση των καλλιτεχνών παρά των μαζών.
28. Τα πράγματα που είναι σήμερα στη μόδα αύριο δεν είναι, κι αν σε όλη σου τη ζωή ακολουθείς τη μόδα κανείς δεν θα σε σέβεται.
29. Θα σου κάνει κακό να παίζεις μόνο για να ευχαριστήσεις το κοινό σου. Κοίτα τον ακροατή στα μάτια και μην παίζεις τίποτα για το οποίο βαθιά μέσα σου αισθάνεσαι ντροπή.
30. Μην χάνεις την ευκαιρία να παίζεις με άλλους μουσικούς σε ντούο, τρίο κλπ. Αυτό θα βελτιώσει και θα ζωντανέψει το παίξιμό σου. Να συνοδεύεις τραγουδιστές συχνά.
31. Αν ο καθένας ήθελε να παίζει το πρώτο βιολί σε μια ορχήστρα δεν θα υπήρχαν ορχήστρες. Κάθε μουσικός πρέπει να εκτιμά τη θέση του.
32. Να αγαπάς το όργανό σου αλλά να μην νομίζεις ότι είναι το μοναδικό και το πιο σημαντικό. Να θυμάσαι ότι υπάρχουν κι άλλα που είναι εξίσου όμορφα.
33. Όταν ενηλικιωθείς να ασχολείσαι περισσότερο με τις παρτιτούρες παρά με τους βιρτουόζους.

34. Να μελετάς φούγκες των Μεγάλων Δασκάλων, κυρίως του Johann Sebastian Bach. Μελετώντας καθημερινά το “Καλά Συγκερασμένο Πληκτροφόρο” να είσαι σίγουρος ότι θα γίνεις ένας καλός μουσικός.
35. Να διαλέγεις φίλους που ξέρουν περισσότερα από σένα.
36. Να αποζητάς την ανάπαυση από την μουσική σου ενασχόληση στην ποίηση. Να βγαίνεις για βόλτα συχνά.
37. Μπορείς να μάθεις αρκετά από τους τραγουδιστές, αλλά μην εμπιστεύεσαι οτιδήποτε σου λένε.
38. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι στον κόσμο. Να είσαι μετριόφρων, τίποτα δεν μπορείς να ανακαλύψεις ή να σκεφτείς που δεν έχει το έχει ανακαλύψει ή σκεφτεί κάποιος άλλος. Αν σκεφτείς κάτι πρωτότυπο, θεώρησέ το δώρο εξ ουρανού και μοιράσου το με τους άλλους.
39. Η μελέτη της Ιστορίας της Μουσικής μαζί με την ακρόαση έργων Δασκάλων διαφορετικών περιόδων είναι η γρηγορότερη θεραπεία του εφησυχασμού και της ματαιοδοξίας.
40. Ένα καλό βιβλίο μουσικής είναι το: “Περί της Καθαρότητας της Μουσικής Σύνθεσης” του Thibaut. Να το διαβάζεις συχνά όταν είσαι μεγαλύτερος σε ηλικία.
41. Αν περάσεις έξω από μια εκκλησία και ακούσεις εκκλησιαστικό όργανο να παίζει μπες μέσα κι άκου με προσοχή. Αν είσαι τόσο τυχερός κι ο οργανίστας σου επιτρέψει να βάλεις τα χέρια σου στο όργανο, μείνε έκπληκτος από την ισχυρή δύναμη της Μουσικής.
42. Μην χάνεις ευκαιρία να μελετάς στο εκκλησιαστικό όργανο. Κανένα άλλο όργανο δεν παίρνει τόσο γρήγορα εκδίκηση από ένα κακό παίξιμο ή μια κακή σύνθεση.
43. Να τραγουδάς συχνά σε χορωδία, ιδίως τις εσωτερικές φωνές. Αυτό θα σε κάνει μουσικό.
44. Τι τελospάντων σε κάνει “μουσικό”; Δεν είσαι μουσικός αν κοιτάς με αγωνία τις νότες και προσπαθείς να φτάσεις στο τέλος του κομματιού. Δεν είσαι μουσικός όταν κάποιος που σου γυρνά σελίδες γυρίσει κατά λάθος δυο μαζί και συ δεν μπορείς να συνεχίσεις. Μουσικός είσαι όταν σε ένα κομμάτι που δεν το έχεις ξαναδεί αισθάνεσαι τι θα μπορούσε να ακολουθήσει, με άλλα λόγια όταν έχεις την μουσική όχι στα δάκτυλα αλλά στην καρδιά σου.
45. Και πως γίνεται κανείς “μουσικός”; Αγαπημένο μου παιδί, τα πιο σημαντικά πράγματα, όπως το καλό αυτί και η γρήγορη διανοητική αντίληψη, είναι δώρα εξ ουρανού. Να ξέρεις πάντως ότι τα όποια χαρίσματα σου έχουν δοθεί μπορούν να βελτιωθούν. Δεν θα το πετύχεις αυτό με το να κλειστείς σαν ερημίτης και να μελετάς νυχθημερόν τεχνικές σπουδές, αλλά μάλλον παίρνοντας ενεργά μέρος σε ποικίλες μουσικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα αυτές που περιλαμβάνουν χορωδίες και ορχήστρες.
46. Να μάθεις από νωρίς τις εκτάσεις των διαφόρων τύπων της ανθρώπινης φωνής. Άκου με προσοχή χορωδίες, ανακάλυψε ποια μουσικά διαστήματα έχουν μεγαλύτερη ένταση και πια αρμόζουν σε έναν πιο μαλακό και ευγενικό χειρισμό.
47. Να ακούς συχνά όλα τα είδη παραδοσιακής μουσικής. Είναι ένας θησαυρός όμορφων μελωδιών και σου αποκαλύπτουν τον χαρακτήρα των διαφόρων εθνών.
48. Να μάθεις από νωρίς να διαβάζεις στα κλειδιά του Ντο, αλλιώς θα χάσεις θησαυρούς του παρελθόντος.
49. Μάθε να διακρίνεις από νωρίς τα ηχοχρώματα των διαφόρων οργάνων, και προσπάθησε να τα εντυπώσεις στη μνήμη σου.
50. Μην χάνεις ευκαιρία να ακούσεις μια καλή όπερα!
51. Να εκτιμάς το παλιό και να προσεγγίζεις το καινούριο με ζεστή καρδιά. Μην είσαι προκατειλημμένος με ονόματα που σου είναι άγνωστα.

52. Μην κρίνεις μια σύνθεση με την πρώτη ακρόαση. Τα στοιχεία μιας σύνθεσης που τραβούν πρώτα την προσοχή σου δεν είναι και τα καλύτερα. Πρέπει να μελετάς τους Μεγάλους Δασκάλους. Πολλά πράγματα θα κατανοήσεις μόνο σε μεγαλύτερη ηλικία.
53. Πρέπει να μπορείς να διακρίνεις μια σύνθεση που είναι αληθινό έργο τέχνης από μια που έχει γραφεί για να ευχαριστήσει ερασιτέχνες. Να προασπίζεσαι την πρώτη, μην λογομαχείς για την δεύτερη.
54. Οι ερασιτέχνες αγαπούν την μελωδία. Σίγουρα δεν υπάρχει μουσική χωρίς μελωδία. Αυτό όμως που οι ερασιτέχνες εννοούν σαν μελωδία είναι κάτι απλό και ευχάριστο ρυθμικά. Υπάρχουν όμως και μελωδίες διαφορετικού τύπου, αν ρίξεις μια ματιά στον Bach, τον Mozart και τον Beethoven θα βρεις εκατοντάδες διαφορετικές μελωδικές μορφές, που αν τις γνωρίσεις, σύντομα θα βαρεθείς την ευτελή μελωδική μονοτονία των τελευταίων Ιταλικών οπερών.
55. Είναι ωραίο να μπορείς να κατασκευάζεις μελωδίες πάνω στο πιάνο, ακόμη πιο ωραίο όμως είναι να μπορείς να τις συνθέτεις μες το μυαλό σου, έτσι αρχίζεις να αναπτύσσεις μια εσωτερική αίσθηση της μουσικής. Τα δάκτυλα πρέπει να εκτελούν εντολές του του μυαλού κι όχι το αντίθετο.
56. Αν σε ενδιαφέρει η σύνθεση κι αρχίζεις να συνθέτεις κάνε όλη την εργασία στο μυαλό σου. Να δοκιμάζεις ένα κομμάτι στο όργανο μόνον αφού το έχεις τελειώσει. Αν η μουσική πηγάζει από μέσα σου, αν πραγματικά την αισθάνεσαι, τότε θα την αισθανθούν και οι άλλοι με τον ίδιο τρόπο.
57. Αν ο Θεός σε προίκισε με μια ζωντανή φαντασία, τότε συχνά θα περνάς ώρες στο πιάνο αναζητώντας εκείνες τις αρμονίες που θα εκφράσουν τις πιο εσωτερικές σου σκέψεις. Είναι εύκολο να εγκλωβιστείς στον μαγικό κύκλο των αισθημάτων. Αυτά είναι τα ευτυχημένα χρόνια της νεότητας. Πρόσεξε όμως μήπως το ταλέντο σου σε οδηγήσει στο να χάσεις χρόνο και ενέργεια σε φαντάσματα του μυαλού. Η κατάκτηση της μουσικής φόρμας και η ικανότητα να διαμορφώνεις καθαρά τις μουσικές σου σκέψεις μπορούν να αποκτηθούν μόνον με την καταγραφή της μουσικής, γι' αυτό γράφε περισσότερο και ονειρέψου λιγότερο.
58. Μάθε από νωρίς την Τέχνη της διεύθυνσης ορχήστρας και παρακολούθησε με προσοχή καλούς μαέστρους. Προσπάθησε να διευθύνεις έργα με τη φαντασία σου, αυτό θα σε κάνει να σκέφτεσαι καθαρότερα.
59. Προσπάθησε να διαπρέψεις στην Τέχνη της ζωής, όπως και στις άλλες Τέχνες και σε όλους τους τομείς της Γνώσης.
60. Οι ηθικοί νόμοι είναι και νόμοι της Τέχνης.
61. Βελτιώνεσαι με σκληρή δουλειά κι επιμονή.
62. Με μια λίβρα σίδηρο που αξίζει λίγες πένες μπορούν να κατασκευαστούν χιλιάδες ελατήρια ρολογιών που αξίζουν εκατοντάδες χιλιάδες. Αξιοποίησε την λίβρα που σου έδωσε ο Θεός.
63. Χωρίς ενθουσιασμό τίποτα δεν μπορεί να επιτευχθεί στην Τέχνη.
64. Σκοπός της Τέχνης δεν είναι η απόκτηση πλούτου. Προσπάθησε να γίνεις μεγάλος καλλιτέχνης, όλα τα άλλα θα προκύψουν από αυτό.
65. Μόνον όταν κατανοήσεις την μορφή ενός έργου θα σου αποκαλυφθεί το πνεύμα του.
66. Πιθανώς μόνο η ιδιοφυΐα καταλαβαίνει την ιδιοφυΐα.
67. Λέγεται ότι τέλειος μουσικός είναι εκείνος που αφού ακούσει ένα πολύπλοκο ορχηστρικό έργο μπορεί να αναπαράγει στη φαντασία του την παρτιτούρα με κάθε λεπτομέρεια. Αυτό είναι το υψηλότερο δυνατό επίπεδο που μπορεί να φτάσει ένας μουσικός.
68. Η μάθηση δεν τελειώνει ποτέ.

